

**ПРОЕКТ “ИНТЕГРИРАНА ПОДКРЕПА ЗА ДРЕБНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНИ В РАЙОНИ СЪС
СМЕСЕНИ ЕТНИЧЕСКИ ОБЩНОСТИ” Е ЕТАП ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМА
“ЗЕМЯТА-ИЗТОЧНИК НА ДОХОДИ”, ОСЪЩЕСТВЯВАНА СЪВМЕСТНО С ФОНДАЦИЯ
“С.Е.Г.А.” (ЯНУАРИ 2007 – ДЕКЕМВРИ 2009)**

Този проект е етап от дългосрочната програма “Земя”, чиято цел е да окаже съдействие на ромски семейства в селските райони на Пловдивска област и други региони на страната за постигане на икономическа независимост чрез придобиване на активи, знания и умения за осъществяване на ефективна селскостопанска дейност. В хода на изпълнението на тази програма Фондация “Земята-източник на доходи” е разработила и прилага Интегриран Модел за Ефективна Подкрепа на Предприемачеството, чиято специфика е в използването на интегриран подход за устойчиво развитие на собствен бизнес от семейства с ниски и непостоянни доходи, живеещи в селските райони на страната. Този подход обединява два компонента:

- **Достъп до материални ресурси** чрез финансови схеми, като средствата се предоставят възмездно, след осигуряване на собствено финансово участие от подпомаганите семейства. Достъпът до материални ресурси е свързан с инвестиране на средства в дълготрайни и краткотрайни активи, които са материалната основа на стопанската дейност.
- **Развитие на човешкия потенциал** чрез безвъзмездно предоставяне на специализирани консултации, обучения и информация. По този начин се създават предпоставки за повишаване на ефективността при използване на материалните ресурси.

Координираното прилагане на двата компонента осигурява възможности за дългосрочно и устойчиво развитие на икономическата инициатива. Интегрираният подход се използва и в управлението на модела, като отделните компоненти се изпълняват от различни организационни структури, работещи в координация. За тази цел фондацията е организираща две специализирани структури:

- Дружество “Земя” – осигуряващо достъп до ресурси чрез разработените финансови схеми за покупка на земя, оборотни средства и дълготрайни материални активи;
- Агроинформационен център – предоставящ специализирани агротехнически консултации, обучения и информация.

Основната цел на проекта е подкрепа на дребни земеделски стопани в райони със смесени етнически общности, за превръщането им в собственици на земя, упражняващи ефективна селскостопанска дейност.

За постигане на тази цел са формулирани три приоритетни групи от дейности:

1. Повишаване капацитета на ромските семейства в селските райони на Пловдивска област за осъществяване на ефективна селскостопанска дейност и пазарна реализация чрез:

- Прилагане на финансовите схеми в рамките на Дружество “Земя”;

- Предоставяне на специализирани консултации, актуална информация и обучения от Агро-информационния център в гр.Пловдив, за насърчаване прилагането на иновативни технологии и сдружаването на дребните земеделски стопани.

2. Разпространение на модела от програма “Земята-източник на доходи” за ефективна подкрепа на дребните земеделските стопани чрез:

- Разширяване и укрепване на местните партньорства за подкрепа на дребните земеделски стопани в селските райони на Пловдивска област чрез 1) провеждане на информационни семинари във връзка с условията и процедурите за подпомагане на дребните земеделски стопани 2) повишаване капацитета на общинските администрации за усвояване на средствата от структурните фондове на ЕС 3) укрепване на изградените Обществени съвети за подпомагане на местното икономическо развитие в общините Перушица и Първомай.
- Оказване на съдействие за прилагане на модела за ефективна подкрепа на дребните земеделските стопани в други региони на страната.

3. Повишаване капацитета на организацията за ефективно управление на програмата и подготовка на проекти към националните оперативни програми,финансирани от структурните фондове на ЕС.

Постигнати резултати

Чрез Агроинформационен център:

1. Организираны обучения и семинары с представители от общинските администрации, специализираните селскостопански училища и местни нестопански организации.

През последните три години един от основните акценти в дейността на агроцентъра бе укрепване на сътрудничеството с местните институции и организации, участващи в процеса на развитие на селските райони. Екипът от консултанти проведе 3 обучения с повече от 40 представители на общинската администрация, специализираните селскостопански училища и местни НПО от общините Първомай и Перушица за разработване и управление на проекти, както и 2 информационни семинара за представяне на Националните оперативни програми.

2. Създадени партньорства за разработване на местни стратегии за развитие и програми в подкрепа на дребните земеделски стопани.

Консултанти на Агро-информационния център участваха в разработване и актуализиране на общинските планове за развитие на общините Хисар и Лъки.

Създадените местни екипи за разработване на проекти в общините Калояново, Хисар и Лъки по инициатива на Агроцентъра са запознати с отворените мерки на ОП”Регионално развитие” и получават консултантска подкрепа при разработването на конкретни проекти. Сътрудничеството в тази насока ще продължи да се засилва със стартирането на процедурите по ОП”Околна среда” и Програмата за развитие на селските райони.

Установеното сътрудничество с местните институции и организации в общините Първомай и Перушица прерасна в трайно партньорство за подкрепа на дребните земеделски стопани чрез създадените в тях Обществени съвети, по проект „Обучение на селскостопански производители от райони със смесени етнически общности за прилагане на нови и перспективни технологии“. Тези съвети са в основата на създаване на МИГ по подхода Лидер в тези общини.

3. Консултантска подкрепа и партньорство за разработване на проектни предложения за провеждане на обучения на земеделски стопани

С помощта на консултантите от Агроцентъра са разработени проекти:

- "Обучение на селскостопански производители от райони със смесени етнически общности за прилагане на нови и перспективни технологии", финансиран от държавния бюджет на Р.България в партньорство с общинските администрации в общините Перушица и Първомай;
- "Подкрепа за развитие на устойчива селскостопанска дейност в общините Стамболийски и Перушица" по програма АУПТ – Подпомагане на малък бизнес (трети цикъл) в партньорство със специализирана гимназия в Перушица;
- "Осигуряване на достъп до професионално образование и обучение за ромски семейства, занимаващи се със селскостопанска дейност", по оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" към МОН в партньорство с двете специализирани гимназии в Перушица и Първомай;
- международен проект "SUNRISE" по програма Леонардо да Винчи за обучение на възрастни през целия живот. В него участват и преподавателите от двете гимназии.
- Оказана консултантската подкрепа за разработване на конкретни проектни предложения:
- Гимназията в Перушица е консултирана по 3 проектни идеи – за изграждане на опитно поле от малини, за реконструкция на баскетболна площадка и за създаване на училищен вестник. Разработени и подадени 2 проекта по програма за подобряване на материално-техническата база в специализираните училища на Министерството на образованието и науката;
- Партньорство с Община Марица по програма ФАР 2005 "Подобряване състоянието и интеграция на малцинствени групи в неравностойно положение със специален фокус върху ромите" по Компонент 1 и 2.

4. Предоставени специализирани консултации:

- 750 агротехнически консултации на 64 ромски семейства, участващи във финансовите схеми от 9 селища в Пловдивска област;
- 300 икономически и 165 юридически консултации за покупка на земя, торове, препарати, семена и инвентар;

- Разработени 64 бизнес плана за стартиране на агробизнес;
- Разработени 10 бизнес плана за стартиране на дребен семеен бизнес;

5. Разпространяване на специализирана информация:

- Издаване на поредица от брошури „Земята източник на доходи“ с технологии за отглеждане на земеделски култури, До края на 2008 г. са издадени 15 брошури с технологии в областта на зеленчукопроизводството, трайните насаждения, разсадопроизводството и капковото напояване в тираж от 2000 бр. всяка.
- Поддържане на база-данни със специализирана информация в областта на селското стопанство, достъпна за всички потребители на www.agrocenter.info.
- Проведени 3 информационни кампании сред над 160 земеделски производители и издадени 3 листовки с информация за оземляване, програми за финансиране на селското стопанство и възможности за подкрепа на дребните земеделски стопани - в сътрудничество с Областна дирекция “Земеделие и гори”, гр. Пловдив и Областна служба за съвети в земеделието” гр. Пловдив.

6. Предоставена информация, техническа и правна помощ на повече от 1000 безимотни и малоимотни, предимно ромски семейства, желаещи да участват в процеса на оземляване.

От създаването на Агро-информационния център, дейността му обхваща 7 общини от Пловдивски регион. Бяха проведени работни срещи с кметовете на общините и населените места относно прилагането на Наредбата за оземляване и разпространени 5000 бр. листовки с информация за този процес. При стартиране на оземляването бе оказана техническа помощ на 350 ромски семейства при подготовка и подаване на необходимите документи.

Чрез дружество "Земя":

За периода 2000 - 2008 г. дружеството е закупило 350 дка земя за 64 безимотни ромски семейства от 9 населени места в Пловдивски регион. За земя е отпуснало 92 600 лв. Предоставени са оборотни средства на стойност от 8698 лв. на семейства, участващи в дружеството. Закупени са 4 трактора и помпи за напояване на петима от участниците на стойност от 28435 лв.. Средният коефициент на възвращаемост на средствата за периода е 0,94 %. Петнадесет семейства са собственици на 94 дка земеделска земя и лозя.

Дружеството е финансирало и 5 инициативи за стартиране на семеен бизнес на стойност от 14 000 лв.